

**Міністерство освіти і науки України
Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського**

ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД І СУЧАСНІСТЬ

**Матеріали
XXX наукової конференції
здобувачів вищої освіти**

Випуск 46

Одеса – 2024

УДК: 001:005.745

I – 90

Збірник містить тези доповідей окремих учасників
XXX наукової конференції здобувачів вищої освіти
«Історичний досвід і сучасність».

Редакційна колегія збірника:

Богданова І. М., доктор педагогічних наук, професор
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Букач В. М., кандидат історичних наук, приват-професор
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Наумкіна С. М., доктор політичних наук, професор
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Сокаль М. А., кандидат філологічних наук, доцент
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Сухотеріна Л. І., доктор історичних наук, професор
(НУ «Одеська політехніка»).

Відповідальний редактор – Букач В. М.

Рецензенти:

Колбіна Л. А., кандидат педагогічних наук, доцент
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Мельник Ю. П., кандидат політичних наук, доцент
(Одеський державний аграрний університет).

(С) Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського (м. Одеса), 2024.

(С) Букач В. М., упорядник, 2024.

ПСИХОЛОГО–ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ЗАСТОСУВАННЯ ЕЙДЕТИКИ ЯК ЗАСОБУ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Ілясов О. О., Щербина А. І.

У зв'язку з прогресивним розвитком сучасної освіти та потребами суспільства виникає необхідність у постійному розвитку творчого мислення кожної дитини. Через це школа знаходиться на етапі безперервного пошуку абсолютно нових та оригінальних методів навчання, котрі надають змогу для розширення творчих та дослідницьких умінь підростаючого покоління.

Як зазначає Олена Нечипоренко – вчитель-методист та інструктор «Української школи ейдетики», протягом останнього часу робота початкової школи спрямована не на заучування, а на навчання, не на знання, а на вміння й навички, не на експлуатацію інтелекту, а на його розвиток, що сприяє формуванню творчої компетенції молодших школярів [3].

З огляду на це сучасні вчителі все частіше задаються питаннями з приводу того, які методи та прийоми слід використовувати, щоб сприяти можливості інтенсивного розвитку творчого мислення школярів та підвищити ефективність сприйняття учнями нових знань. На цьому етапі дуже важливо вміти обирати серед усіх запропонованих технологій та методик саме ті, які допоможуть вчителю як у роботі з класом, так і окремо з кожним учнем та дадуть винятковий результат.

З приводу цього питання на допомогу вчителю приходить одна з досить відомих, але, нажаль, недостатньо застосовувана технологія – ейдетика, котрій незаслужено приділено так мало уваги.

Згідно з визначенням, запропонованим «Українською школою ейдетики», засновником якої є Євген Антошук, ейдетизм – (від грецького «ейдос» – вигляд, образ) – це психічне явище, яке полягає у здатності відтворювати яскравий наочний образ через тривалий час. Характерною для ейдетизму є емоційна забарвленість образів [1].

Образна пам'ять безпосередньо пов'язана з правою півкулею мозку, тобто півкулею, відповідальною за творчі здібності, інтуїцію, образне сприйняття світу, уяву та несподівані варіанти рішень. Права ж півкуля є осередком таланту, на що звернули свою увагу психологи, розпочавши розробку методики її розвитку.

Займаючись розвитком образної пам'яті, ми безпосередньо розвиваємо й усю праву півкулю.

Пам'ять – психічний пізнавальний процес (форма психічного відображення) спрямований на закріплення, збереження, відтворення і подальше забування минулого досвіду.

Пам'ять розрізняють за видами: моторна, емоційна, образна, словесно-логічна і сенсорна (зорова, слухова, тактильна, нюхова і смакова).

Методики занять з дітьми переважно спираються на логічне мислення та механічну пам'ять. У молодших класах – таблиця множення, правила, тощо. У середніх і старших – формули, схеми, рідна й іноземна мови, значний обсяг іншої важливої інформації, яку можна запам'ятовувати й переказувати [4].

В свою чергу ейдетика – це особливий вид пам'яті, що являє собою наочні образи, які виникають у результаті впливу зовнішніх подразників на органи чуття [2].

Питання пам'яті, збереження інформації повсякчас турбували людей, починаючи з найдавніших часів і до сьогодення. Так і ейдетика взяла свій початок ще з часів Стародавньої Греції, відображаючись у творах античності, як метод запам'ятовування інформації за допомогою образів, або ейдосів.

Явище ейдетизму вперше описано в психології в 1907 році. В цей час найповніше вивчалися зорові ейдетичні образи, їх залежність від умов життя людини, її анатомо-фізіологічних особливостей з метою розвитку художнього мислення [1].

Свій активний розвиток ейдетика почала в Німеччині 20-30-х років XX століття у працях Еріка Йенша та його послідовників.

Вітчизняні педагоги та психологи з цікавістю спостерігали за досягненнями Марбургської психологічної школи, однак через стрімке розповсюдження ейдетики як расистської, антинаукової теорії у фашистській Німеччині, всі дослідження радянських вчених були повністю припинені.

З того часу у вітчизняній науці ейдетика знову змогла знайти своє місце у працях російського вченого Ігоря Матюгіна, директора «Школи Ейдетики», що запропонував цілу систему ігор на покращення та відтворення інформації за допомогою сенсорної пам'яті.

Засновником «Української школи ейдетики» став учень Ігоря Матюгіна – Євген Антощук.

На думку Євгена Антощука, методи ейдетики корисні для впровадження в систему освіти, тому що вони формують новий підхід до освітніх та виховних технологій, що дає змогу кожному учневі комфортно, легко та із задоволенням набувати нові знання в будь-якому віці, одержуючи задоволення від реалізації своїх здібностей, конкуруючи тільки з самим собою вчорашнім і завжди виграючи в цьому змаганні [1].

Ейдетичні методи навчання, спираючись саме на образне мислення дітей, сприяють сумісному розвитку та взаємодії обох півкуль. Пам'ять та здатність зосереджувати увагу зростає, сприймання нового матеріалу більше не потребує великої кількості зусиль, а саме навчання тільки активізує інтерес дитини до всього навчального процесу. Все це сприяє не лише позитивному ставленню дитини до навчання, а й покращує відносини дитини як з рідними, так і з однолітками.

Наталя Цуркан виділяє ще одну перевагу – радість ейдетичного навчання, що робить дитину здоровішою, як і радість праці. Адже коли дитина перебуває у стані радісної, позитивної напруги, в її організмі виробляється природний стимулятор – ендорфін, який сприяє підвищенню імунітету й працездатності [4].

1. Антощук Є. В. Швидка психологічна допомога. Таємниці української школи ейдетики. *Світ виховання*. 2007. № 1. С. 14 - 21.

2. Безрукова С. Використання елементів ейдетики під час вивчення теорії літератури. *Зарубіжна література в школах України*. 2016. № 6. С. 24 - 25.
3. Нечипоренко О. Таємниці ейдетики. *Початкова освіта*. 2014. № 13. С. 4 - 16.
4. Цуркан Н. Ейдетика як метод розвитку пам'яті в учнів початкової школи. *Початкова школа*. 2016. № 7. С. 44 - 46.

НАВЧАННЯ ІНФОРМАТИКИ В ЗАКЛАДАХ СЕРЕДЬОЇ ОСВІТИ

Бондаренко Н. С.

Центральне місце в системі освіти належить середній школі, де формується особистість, її громадянська позиція та моральні якості. [2, с. 5] Саме опанування інформатики служить загальним цілям освіти: виховання не лише гармонійно розвинутої особистості, але і здатної розв'язувати завдання науково-технічного прогресу, зокрема формувати інформаційну культуру, забезпечувати підготовку здобувачів освіти до життя в умовах інформатизованого суспільства.

Досягнення мети навчання інформатики здійснюється за наступними змістовими лініями: 1) поняття про інформацію та її властивості, про інформаційні процеси; 2) поняття про сучасні ІКТ, їх застосування та роль у сучасному суспільстві; 3) поняття про модель, моделювання як метод пізнання, матеріальні інформаційні моделі, основні типи інформаційних моделей, моделювання об'єктів і процесів, моделювання знань; 4) поняття про алгоритм, його властивості, засоби і методи опису алгоритмів, програми як форми подання алгоритму для комп'ютера, основи програмування однією з мов програмування, практичні навички роботи з комп'ютером; 5) поняття про архітектуру інформаційної системи, основні елементи і принципи дії комп'ютера та телекомунікаційних засобів. [1]

Перша і друга група питань складають загальноосвітні основи інформаційної культури і пов'язані з вивченням поняття інформації, її видів

З М І С Т

1. Мутавчи В. Українські історики про Данила Галицького.....	4
2. Гнедко А., Букач В. М. Козацька тема в поезії Тараса Шевченка.....	7
3. Муся А. Діяльність Т. Г. Шевченка у Кирило-Мефодіївському братстві.....	12
4. Ковра К. Олександр Довженко – талановитий художник.....	16
5. Загороднюк Д. Життя в поезії та поезія в житті Андрія Любки.....	19
6. Самойлова П. Витоки поезії Лілії Олейнік.....	23
7. Добровольська Д. Північне Причорномор'я у давньогрецькій міфології.....	27
8. Аврамогло А. Олег Соколов і вітчизняний нонконформізм...	30
9. Мальчик А. Українські традиції в сучасному одязі.....	34
10. Кровякова А. Погляд чеських науковців на виховні методи А. С. Макаренка.....	38
11. Ілясов О.О., Щербина А. І. Психолого-педагогічні засади застосування ейдетики як засобу розвитку творчого мислення молодших школярів.....	43
12. Бондаренко Н. С. Навчання інформатики в закладах середньої освіти.....	46
13. Данилишина К. С. Педагогічні програмні засоби в загальноосвітніх закладах.....	49
14. Бейгул А. Особливості корегування девіантної поведінки у підлітків.....	53
15. Хархаров Д., Гегечкорі О. В. Українська гуманістична традиція – джерело рефлексії сучасного суспільства.....	57
16. Савицький В. Культурна політика: до визначення поняття...	60
17. Стоянов Є., Кубко В. П. Правові норми і принципи функціонування міжнародних організацій.....	62
18. Панова К. Північна Корея: місце та роль в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні та світі.....	68
19. Латова М. Енергетична дипломатія: вплив енергетичних ресурсів на світову політику.....	71